

**HAVAMIZI
BOZMAYIN**

BASIN BÜLTENİ

24.05.2017

Havamızı Bozmayın Çanakkale'deki Kömür Santrali Projelerinden Vazgeçin!

Halk sağlığını hava kirliliğinden korumak için bir araya gelen Temiz Hava Hakkı Platformu (THH), bugün Kaz Dağı'ndaki tehde dikkat çekmek için basın toplantısı düzenledi. Hava kirliliğinin Türkiye'nin en büyük halk sağlığı sorunu olduğunu ifade eden platform, Çanakkale'deki termik santral projelerinin iptal edilmesini istedi. Hava kirliliğini gözler önüne sermek için özel maske ile çekilen görsellerin de sunulduğu toplantıda, Kaz Dağı'nın Türkiye'nin oksijen deposu olduğuna vurgu yapılarak "Havamızı Bozmayın" denildi. Başta Kirazlıdere Termik Santrali Projesi olmak üzere bölgede kömürlü termik santral kurmak isteyen tüm yatırımcılara da vazgeçme çağrısı yapıldı.

Türk Tabipleri Birliği, HASUDER ve Toraks Derneği gibi sağlık kuruluşları ile TEMA Vakfı, Greenpeace Akdeniz ve WWF Türkiye gibi çevre kuruluşlarının 2015 yılında birlikte kurduğu Temiz Hava Hakkı Platformu, Çanakkale'de planlananlarla beraber sayısı 16'yı bulan termik santral projelerine dikkat çekmek için bir araya geldi. Türkiye'de 2016 yılı verilerine göre hava kirliliği sadece 2 il hariç Dünya Sağlık Örgütü'nün limitlerinin üzerinde bulunuyor. **HASUDER'den Doç. Dr. Çiğdem Çağlayan** "Termik santrallerden kaynaklı kirlleticilere uzun süreli maruz kalmanın başta olmak üzere akciğerler ve kalp üzerindeki etkileri olmak üzere etkilerini gösteren önemli tıbbi bulgular var. Hava kirliliği, bronşit, amfizem ve akciğer kanseri gibi kronik solunum hastalıkları ve kalp-damar hastalıkları gibi ölümcül hastalıklara sebep olabiliyor" dedi. **Çağlayan**, "Adana ve İskenderun görsellerinin de gösterdiği üzere, termik santraller ölümcül hava kirliliğinin başlıca kaynaklarından biri. Türkiye'de termik santraller her yıl yaklaşık 3000 erken ölüme sebep oluyor" şeklinde konuştu.

Termik santrallerden kaynaklı hava kirliliğinin tüm dünyanın tartıştığı bir konu olduğuna dikkat çeken **Sağlık ve Çevre Birliği'nden Funda Gacal** "Bu yüzden, dünyanın dört bir yanında hava kirliliğini gözler önüne sermek için sivil toplum kuruluşları bir araya geliyor. Kömürlü termik santraller ile mücadele aynı zamanda bir halk sağlığı meselesidir. Artık hep beraber 'Havamızı Bozmayın' dememiz gerekiyor" dedi. Kömürün iklim değişikliğini tetiklediğini de vurgulayan **Gacal**, "Son günlerde, Paris İklim Anlaşması'na uyumlu kömürlü santral yapacağımız diyenleri duymaya başladık. Paris'ten sonra kömüre yer yok, bu gerçeği özel sektör de biliyor. Sadece Çin bu yıl içinde hava kirliliğini de gerekçe göstererek **120 GW'lık 103 termik santral projesini iptal etti**" dedi.

Hava kirliliği yaşanmaz düzeylere ulaşabilir

Türkiye'nin en önemli doğal ve kültürel miraslarından Kaz Dağı, "Türkiye'nin oksijen deposu" olarak da biliniyor. Ancak bölgede, işletme, inşa ve izin aşamasındakilerle beraber toplam 16 adet kömürlü termik santralin üretim yapması planlanıyor. Firmalar, tüm bu santrallerin toplam etkisini dikkate almayan ÇED raporları sunuyor. Ancak, platformun hazırladığı rapor, bu termik santral projeleri hayata geçerse, hava

kirliliğinin yaşanmaz düzeylere ulaşabileceğini ortaya koyuyor. Toplantıda çıktıları sunulan “**Çanakkale ve Biga Yarımadası: Termik Santrallerin Hava Kirliliği ve Sağlık Etkileri Modelleme Çalışması Sonuçları**” raporu çarpıcı sonuçlar içeriyor. Raporu sunan, **TEMA Vakfı’ndan Özlem Katisöz** “Hava kirliliğine neden olan ve gözle görülemeyen parçacık maddeler rüzgarın etkisi ile çok geniş bir alana yayılabiliyor. CALPUFF hava kirliliği modelleme sistemini kullanarak yaptığımız çalışmaya göre özellikle Bandırma-Çanakkale arasındaki bölge ve Ezine’deki hava kirliliği düzeyleri etkilenecek. Bu bölgelerde, santrallerden kaynaklanan emisyonlar hava kirliliğini %50-150 arasında artırabilecek. Bu kirliliğin sağlık etkisinin bölgede her yıl 1130 erken ölüm olacağı ve her yıl 160 bebeğin düşük doğum ağırlığıyla dünyaya geleceği hesaplanıyor” diyerek bölgedeki tehdidi gözler önüne serdi.

Çanakkaleliler Kirazlıdere Termik Santralinin iptalini istiyor!

Son günlerde yoğun bir şekilde yurttaşlar tarafından itiraz edilen Kirazlıdere Termik Santrali Projesi, basın toplantısında da gündeme geldi. Kazdağı Doğal ve Kültürel Varlıkları Koruma Derneği adına konuşan **Nebile Bayrak** “Yıldırım Holding, yabancı bankalardan kredi alabilmek için teknolojimizi yeniledik diyerek kamuoyunda sanki temiz ve zararsız kömür varmış gibi yanıltıcı bir algı oluşturmaya çalışıyor. Oysa kömürün hangi şekilde olursa olsun santralde yakıldığı sürece hava kirliliğine ve iklim değişikliğine neden olduğu bilimsel olarak kanıtlanmış durumda. Bizleri temiz kömür gibi kelimelerle kandıramazlar, artık kömür çağı geçti” dedi. Yatırımcı şirketin daha önce planladığı Kirazlıdere 1 ve 2 TES projelerinin teknolojisini değiştirip, tek proje haline getirerek Kirazlıdere TES ismiyle sunduğu ÇED Raporu onaylanmamış, hava modellemesinin yenilenmesi için İnceleme Değerlendirme Komisyonu (İDK) toplantısında iki ay süre verilmişti. Bayrak “Uzmanların söylediği bilimsel veriler ve görseller ortada. Çanakkale korunmalı, termik santrallerin havamızı bozmasına izin verilmemeli. Yıldırım Holding eğer isminin temiz yatırımlarla anılmasını istiyor ve iklim değişikliğini, halk sağlığını önemsiyorsa; tüm kömür projelerini derhal iptal etsin. Kömür projelerini iptal ettiklerini açıklamaya kadar konunun takipçisi olacağız” diye konuştu.

Detaylı bilgi ve iletişim için:

Ceyhun Bayraktar, TEMA Vakfı, 0530 237 3207, ceyhun.bayraktar@tema.org.tr
Funda Gacal, Sağlık ve Çevre Birliği (HEAL) , 0506 251 2186, funda@env-health.org

Editöre Notlar:

*Çin, Türkiye’nin toplam kurulu gücünün 1,5 katı kadar kömür projesini 18 Ocak 2017’de iptal ettiğini açıklamıştı. <https://www.nytimes.com/2017/01/18/world/asia/china-coal-power-plants-pollution.html>

** TEMA Vakfı tarafından hazırlanan “Çanakkale ve Biga Yarımadası: Termik Santrallerin Hava Kirliliği ve Sağlık Etkileri Modelleme Çalışması Sonuçları” raporunu ... linkinde görebilirsiniz.

*** Havamızı Bozma Kampanyası Türkiye Görsellerini [linkte](#) bulabilirsiniz.